

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/2006 vp

Hallituksen esitys lahjontaa koskevaan Euroopan neuvoston rikosoikeudelliseen yleissopimukseen tehtyjen varaumien voimassaolon jatkamisen hyväksymisestä

Lakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä helmikuuta 2006 lähettäessään hallituksen esityksen lahjontaa koskevaan Euroopan neuvoston rikosoikeudelliseen yleissopimukseen tehtyjen varaumien voimassaolon jatkamisen hyväksymisestä (HE 220/2005 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi lakivaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto lakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Anna-Elina Pohjolainen, oikeusministeriö
- lainsäädäntösihteeri Kaija Suvanto, ulkoasiainministeriö
- professori Mikael Hidén
- professori Veli-Pekka Viljanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— professori Ilkka Saraviita.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen pitävän Strasbourgissa 4 päivänä marraskuuta 1998 tehdyn lahjontaa koskevan Euroopan neuvoston rikosoikeudellisen yleissopimuksen 12 artiklaan ja 17 artiklan 1 kappaleen b kohtaan tekemänsä varaumat voimassa toistaiseksi.

Yleissopimukseen tehtyjen varaumien voimassaolon jatkaminen on tarkoitettu tulemaan voimaan, kun siitä ilmoitetaan yleissopimuksen

tallettajalle, kuitenkin viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2006.

Esityksen käsittelyjärjestysperusteluissa ehdotusta arvioidaan perustuslain 94 §:n ja sitä koskevan perustuslakivaliokunnan käytännön kannalta. Perustelujen mukaan ehdotetusta eduskunnan suostumuksesta voidaan päättää äänten enemmistöllä. Hallitus on kuitenkin pitänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon hankkimista esityksestä suotavana, koska ehdotetusta menettelytavasta ei ole aikaisempaa kokemusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun ohella sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on lähdetty myös siitä, että eduskunta antaa nimenomaisella päätöksellä suostumuksen sellaisen sopimusmääräyksiä koskevien varaumien, selitysten ja julistusten tekemiseen, jotka vaikuttavat eduskunnan hyväksymistä vaativien sopimusmääräysten sisältöön tai laajuuteen itse sopimukseen verrattuna (ks. PeVL 16/2005 vp, s. 2/II ja siinä mainitut valiokunnan lausunnot). Eduskunnan suostumus tarvitaan lisäksi sellaisen varauman tai vastaavan peruuttamiseen, jonka eduskunta on hyväksynyt tai jonka hyväksymisestä eduskunnan olisi nykyisin vallitsevan perustuslaintulkinnan mukaan pitänyt päättää (PeVL 9/2003 vp, s. 2/II, PeVL 61/2001 vp, s. 2/I).

Eduskunta on hyväksyessään esityksessä tarkoitettua yleissopimuksen samalla hyväksynyt tehtäväksi varaumat sopimuksen 12 ja 17 artiklaan. Perustuslakivaliokunta katsoi tuolloisesta esityksestä antamassaan lausunnossa varaumien koskevan lainsäädännön alaan kuuluvia asioita, minkä vuoksi eduskunnan suostumus oli tarpeen niiden tekemiseen (PeVL 29/2001 vp, s. 2/I).

Tehdyt varaumat ovat yleissopimuksen 38 artiklan 1 kappaleen mukaan voimassa kolme vuotta. Varaumat voidaan kuitenkin uudistaa samansisältöiseksi ajaksi.

Perustuslakivaliokunta yhtyy hallituksen esityksestä ilmenevään käsitykseen siitä, että eduskunta on yleissopimuksen hyväksymisen yhteydessä antanut suostumuksen tehdä varaumat kol-

men vuoden määräajaksi. Varaumien uudistaminen edellyttää siten — jollei eduskunta muuta päättä — eduskunnan uutta suostumusta.

Esityksessä pyydetään eduskunnan suostumusta siihen, että Suomi pitää yleissopimukseen tekemänsä varaumat voimassa toistaiseksi. Tällöin varaumat on mahdollistaa uudistaa ilman eduskunnan kulloinkin erikseen antamaa suostumusta uudistamiseen. Valiokunta ei näe perustuslain 94 §:n 1 momentista johtuvia esteitä esityksen mukaisen eduskunnan päätöksen tekemiseen.

Eduskunnan annettua suostumuksensa varaumien pitämiseen voimassa toistaiseksi, tulee varaumien mahdolliselle uusimatta jättämiselle pyytää eduskunnan suostumus. Uusimatta jättäminen nimittäin rinnastuu valiokunnan mielestä varauman peruuttamiseen.

Eduskunnan suostumuksesta esityksessä tarkoitettujen varaumien tekemiseen on aikanaan päätetty äänen enemmistöllä perustuslakivaliokunnan annettua asiasta lausunnon (PeVL 29/2001 vp). Suostumuksesta samojen varaumien pitämiseen voimassa toistaiseksi päätetään niin ikään äänen enemmistöllä.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

että eduskunnan suostumus on tarpeen lahjontaa koskevaan Euroopan neuvoston rikosoikeudelliseen yleissopimukseen Suomen tekemien varaumien pitämiseen voimassa toistaiseksi ja

että tästä päätetään äänen enemmistöllä.

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Simo Rundgren /kesk
jäs.	Sinikka Hurskainen /sd	Arto Satonen /kok
	Roger Jansson /r	Seppo Särkiniemi /kesk
	Irina Krohn /vihr	Ilkka Taipale /sd
	Annika Lapintie /vas	Jan Vapaavuori /kok
	Reino Ojala /sd	vjäs. Veijo Puhjo /vas.
	Klaus Pentti /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sami Manninen.